

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. XI. Monialibus sub conditione, si dispergantur, vt relinqui poſſit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

quam, vt diximus, fratres Cellitæ hic acceptarunt. & , si manserit pernicacia, certum est posse superiorem ad coactionem, & poenas procedere, per priuilegia Apostolica permittas, & vbi monitionibus amplius locus non datur, concessio baculo vti, & *compellere intra e.*

Quatenus hæc eadem obtineant in præfectis monialiu.

Igitur que de superioribus laicis diximus, applicari possunt & foeminis, nã potestas ea que Iurisdictionis est, nõ clauium, æqualis est Abbatis, vt Abbati, & ordinariã esse vult Panorm. in c. continebatur. X. de his que sunt à prælat. sine consensu Capit. quippe quæ competat ratione dignitatis, neque tantum in temporalium bonorum administratione, sed etiam in regimine spiritali. idque disertè eluincitur per c. dilecta & c. vlt. X. de Stat. mona. h. vbi, præmissis pluribus ad regimen spiritali spectantibus, de correctione superiorum, inferiorum, visitatorum, beneficijs &c. ad finem hæc omnia, inquit, etiam in monasterijs monialium, quoad articulos Abbatissis & monialibus congruentes, præcipimus obseruari. congruere autè potest potestas, non Ordinis, sed iurisdictionis. d. c. dilecta. ex eoque cap. Stephanus D'aluin in tract. de potest. episc. c. 3. ex Panorm. notat primò correctionem monialium principaliter spectare ad Abbatissam, vt monachorum ad Abbatem; secundò correctionem fieri non tantum secundum regulam, sed secundum canones, tertio dispositum in monachis & Abbatibus, extendi ad Abbatissas, & moniales. vt masculinum concipere dicitur foemininum in fauorabilibus, non odiosis.

Porro prælaturam cum iurisdictione spiritali comperere posse Abbatissis, imò & ius visitationis etiam extra monasterium, quod, vbi clausura seruatur, etiam alteri committere possint, ait idem D'aluin. d. c. 3. n. 10. ex Parisio de resig. benef. lib. 3. q. 12. n. 14. idemque tradit Baunius in sua Prax. can. lib. 1. c. 2. ex Barbof. lib. 1. iur. ecclesie. 45. n. 38. Eman. Rod. quest. reg. q. 5. ar. 1. & ex Barbof. rationem

profert, quod moniales Abbatissæ obedientiã voueant, non tanquam matri; sed tanquam Prælatæ. cuius munus est approbatum à Sede Apostolica, iuxta regulam, quam profertur, ad regimen spiritali, & temporale, gregis sibi commissi, in omnibus quæ non repugnant sexui famineo. eoque iure ait esse in possessione abbatissas dispensandi in ieiunijs regulæ, in esu carniũ & ouorum, alijsque austeritatibus regulæ, atque eiusmodi prælaturam & præbendas monialium esse vera beneficia ecclesiastica luculentè probat idem D'aluin. c. 4.

RESPONSVM XI.

Monialibus sub conditione si dispergantur, vt relinquì possit.

A Leydis ingressura monasterium testamento cauit, vt si contingeret, occupantibus rēdem hæreticis, moniales dispergi, nec conuentualiter habitare posse, certus reditus ei solueretur, aut certus fructus bonorum hæredibus aliquin relictorum ipsi cederent, quos in alimenta sua reciperet; de licentia superiorum ecclesiasticorum, ad id potestatem habentium.

Non peccat hæc forma contra votum paupertatis, aut rationem. & quicquid mali concipi potest, tollit conditio beneplaciti; seu licentia superiorum.

Rationi congruit, vt quantum, quæ monacho dantur, legantur, aut ab ingressuris monasterium sibi danda ordinantur, in monasterij proprietatē tranfire intelligantur; tamen si contingat non totum monasterium posse sustentari, data sic legata, vel ordinata vecti ante omnia debeant in necessitates eius, cui data, legata, reseruata sunt. *Novarr. & alijs citatis à Barbof.*

RESPONSVM XII.

De congregationibus regularium.

Congregationes regularium in singulis regnis, prouincijue institui, ac singulis triennijs Capitalia generalia celebrari, pridem decretum est. *c. in singulis cum seqq. X. de stat. monach.* resumpit illud Concilium Trid. de regular. *f. 25. c. 8.* sed interest, quod d. c. in singulis, cum raræ adhuc essent exemptiones, maximè loquatur in non exemptis: atque eapropter eiusmodi congregationes institui iussit *saluo iure diocesano pontificum*, tamen non excludat exemptos: & in *c. ea que seqq.* diserta fit distinctio inter exemptos, & non exemptos. ita ut secundum duas illas decretales utrosque indistinctè in eandem congregationem conuenire oporteret: *ad quod*, inquit d. c. in singulis, *uniuersi conueniant.* Concilium autem Trid. dumtaxat cogit congregationes instituere illa monasteria, quæ non habent Capitula, & visitatores generales; sed immediatè subfunt Sedi Apostolica: neque tamen excludit non exemptos: quin potius includit, dum has congregationes mandat fieri iuxta formam d. c. in singulis: quæ potius innouatio est; adeoque non exemptorum etiam inclusio. & sanè differentia ratio non est exigua ut hi cogantur, non illi; cum tales exempti neminem, non exempti Episcopum habeant inspectorem. eoque d. c. 8. non obseruantes illud decretum, pro omni poena subijcit Ordinarijs, prout *c. 9. ibid.* monasteria talia monialium simpliciter subijcit. Igitur possunt congregationes exemptorum & non exemptorum fieri priori iure, quod Concilium non mutat. neque porro eo sine Pontificis exemptiones concedunt, ut dissol-

O 3 uatur

Substantiam voti paupertatis ea formula non oppugnat: neque quod monialis administrat quoddam redditus vitalitios, seu peculium, ex quo uiuat. dummodò non animo habenda proprietatis, sed administrationis dumtaxat, à Superioribus permittæ, id fiat. quod ne quidem hodiè aduersari Concilio Trid. tenet Nauarrus, & alij omnino multi, quos citat Barbof in Collect. DD. ad Conc. Trid. *f. 25. de regular. c. 2. n. 2. & seqq. & n. 14.* Et quamuis regulariter dicamus id à mente Concilij recedere, tamen casus tantæ necessitatis meritò dicitur non pati communem legem, sed causam reducere ad naturalem æquitatem. Quinimò mens Concilij *d. loc. c. 2. sub fin. in verb. nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegatur*, satis videtur facere, ut huiusmodi conditionalem dispositionem legitimam dicamus. cum illa conditione eueniente, iam ibi disciplina regularis, & dispensatio cœnobitica seruari nequiret, eoque necessarium foret singulis dispersis administratione concedere, quemadmodum olim etiam, qui votum religionis emiserant, permitti etiam fuerunt in parentum, ac alij adibus sibi uiuere, & peculium habere, sine offensa voti paupertatis. *c. de viduis & puellis. & ibi gloss. in v. proprijs. c. mulieres. & ibi gloss. in v. domibus. 27. q. 1. c. insinuant. & qui cleric. vel uolentes.*

Sed neque contrariatur dispositioni istiusmodi conditionali fidei commissaria hinc substitutio. quippe quæ sicut per ingressum religionis de iure cessat: *Novell. 123. §. sed & hoc present.* sic neque edicta patria, quæ immobilium tantum acquisitiones per manus mortuas, non huiusmodi casum respiciunt, aduersantur. & quamuis videatur aliquibus dicta Nouella à praxi nostra non esse recepta, tamen alimenta ad vitam, redditus, aut fructus non possunt uideri in eandem causam cadere.

vi disper-
se sibi reli-
gia admi-
nistrant,
cum anti-
quo & ho-
derno iure
conuenit.

z.
An folijs
exemptis
compe-
tant?

z.
An non
sunt
exempti
monachi
qui
sunt
in
regno
italie?